Колькі Бурмістронкаў змагалася

Чарговы працоўны дзень скончыўся, але настойлівы тэлефонны званок прымусіў затрымацца ў дзвярах. У нашай прафесіі - гэта паказчык чагосьці тэрміновага і важнага.

Нараджэнне сенсацыі?

- Добры дзень, нядаўна мы даведаліся, што ваша газета напісала пра майго цесця. Дзе знайсці нумар, каб прачытаць артыкул? - прамовіў прыемны мужчынскі голас. Што ж, з такімі пытаннямі да нас звяртаюцца перыядычна. Спрабую дацягнуцца да падшыўкі, але пачутае далей прымушае застацца на працоўным месцы: - Яго прозвішча Бурмістронак.

Гаворка ішла пра напісаны мною матэрыял «Там, дзе ручай у цішы світанак сустракае...» («НС» № 19 ад 6 мая 2016 г.), які паклаў пачатак серыі артыкулаў пра батальён Канстанціна Уладзімірава. Уладзімір Піліпавіч Бурмістронак - напэўна, самая загадкавая асоба сярод байцоў. Нагадаю, што першапачаткова пра яго вядома нямала. Праўда, уся інфармацыя супярэчлівая. Да прыкладу, адны крыніцы паказваюць, што ён - курсант Мінскай школы міліцыі, іншыя - старэйшы оперупаўнаважаны аддзела крымінальнага вышуку УРСМ УНКУС Магілёўскай вобласці, якога адклікалі з адпачынку. У адным выпадку ён малодшы лейтэнант, у другім - сяржант, у трэцім - старшына. Адзін даследчык сцвярджае, што ён быў смяротна паранены ў апошняй атацы, у якую падняў байцоў камандзір, іншы - што выйшаў з акружэння і партызаніў у Бярэзінскім раёне.

Прызнаюся, у мяне тады ўзнікла падазрэнне, што гаворка ідзе пра двух розных людзей. Аднак выказаць яго не асмелілася, бо агучыла не менш адважную здагадку, якая выклікала сумненні ў некаторых даследчыкаў - афіцэр выжыў у ваеннай мясарубцы, працягнуў службу ў органах унутраных спраў, узначальваў Бярэзінскі і Лагойскі РАУС. Хай прозвішча, імя і імя па бацьку героя вайны цалкам супадаюць з дадзенымі начальніка міліцыі, хай у кнізе «Прызванне служыць людзям», выдадзенай пад рэдакцыяй ужо былога намесніка начальніка Бярэзінскага РАУС падпалкоўніка міліцыі ў запасе Аляксандра Казюкі, удава начальніка РАУС, распавядаючы пра подзвігі мужа, згадвае і пра яго прысутнасць у батальёне Канстанціна Уладзімірава, але ў асабістай справе афіцэра няма пра гэта ні слова. На жаль, вясной пагутарыць з роднымі кіраўніка райаддзелаў не ўдалося - ні яго ўдавы, ні сына ўжо не было ў жывых. Звестак пра іншых дзяцей у Беразіно не мелі. Не хапіла часу і на дэталёвае вывучэнне асабістай справы - па маёй просьбе кіраўнік ветэранскай арганізацыі УУС Міншчыны падпалкоўнік міліцыі ў адстаўцы Уладзімір Дарашэвіч шукаў адказ толькі на адно канкрэтнае пытанне - пра знаходжанне ў шэрагах батальёна міліцыі. Але тэлефонны званок даказаў, што ў гэтай справе яшчэ рана ставіць кропку.

- Ваш артыкул чыталі нашы сваякі. У ім ёсць некаторыя недакладнасці, - трубку ўзяла жонка званіўшага Раіса Уладзіміраўна Коваль, у дзявоцтве Бурмістронак. - Мой бацька, Уладзімір Піліпавіч, быў афіцэрам, служыў оперупаўнаважаным у Магілёве. Калі пачалася вайна, яго сапраўды адклікалі з адпачынку. Потым ён ваяваў пад кіраўніцтвам Канстанціна Уладзімірава ў наваколлі вёсак Гаі і Старое Пашкова. Выжыў. Разам з татам у міліцэйскім батальёне быў яго малодшы брат - курсант Мінскай школы міліцыі Павел Піліпавіч Бурмістронак, які загінуў. Быў там і яшчэ адзін брат - Міхаіл Піліпавіч. Пра яго мала ведаю. Увайшоў у лік 19 байцоў, якія выжылі. Нейкім чынам трапіў у дзеючую армію. Пасля вайны прыязджаў да бацькі ў Беразіно, потым адправіўся кудысьці на поўдзень...

Раіса Уладзіміраўна прыйшла ў рэдакцыю, каб расказаць пра невядомыя факты з жыцця бацькі. Прыйшла не адна, а з унукам Аляксандрам. Вочы гэтага васьмігадовага хлапчука, якога ніколі не бачыла раней, падаліся да болю знаёмымі. Вядома ж! Менавіта так з пажоўклых фотаздымкаў глядзіць яго прадзед. Пазней расказ стрыечнай сястры дапоўніла Галіна Паўлаўна Багатка - дачка Паўла Піліпавіча. Таксама дапамагалі разабрацца ў перыпетыях гэтай заблытанай гісторыі Уладзімір Дарашэвіч і старшы інспектар па асобых даручэннях групы міжнароднага супрацоўніцтва Магілёўскага інстытута МУС падпалкоўнік міліцыі Аляксей Цюцюнкоў, які займаецца пошукавай працай у ведамаснай ВНУ.

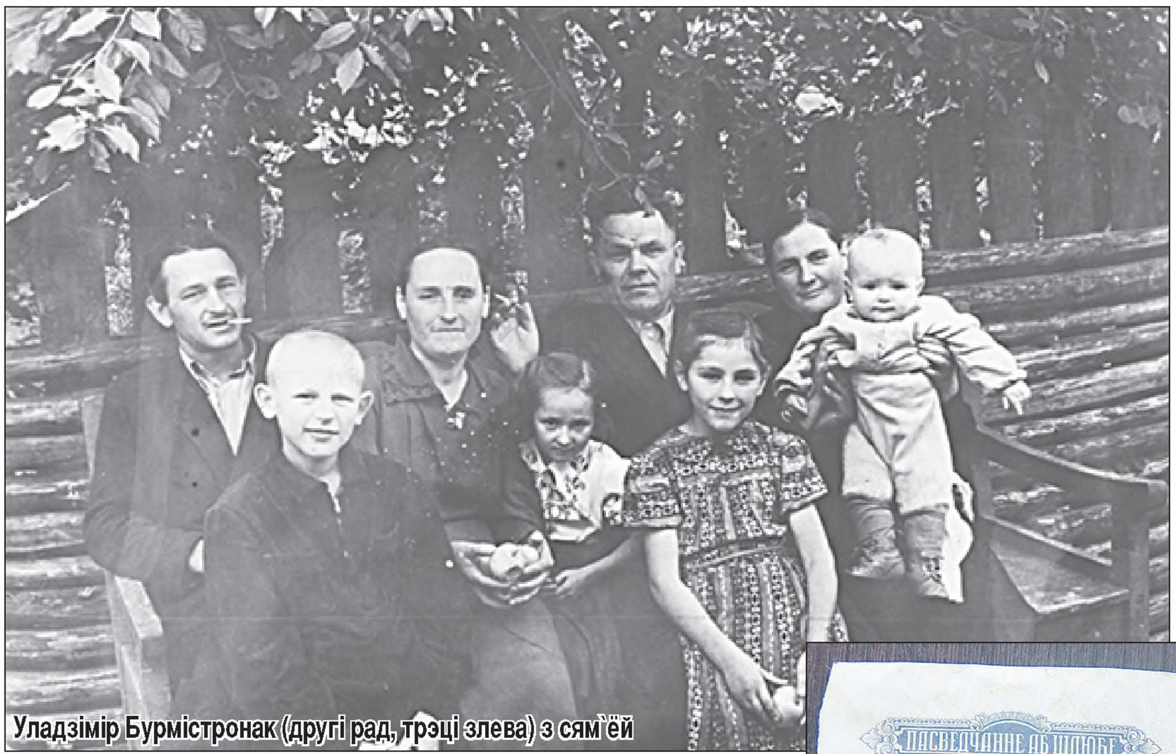

Уладзімір Бурмістронак (другі рад, трэці злева) з сям`ёй

Браты

У двух шлюбах у Піліпа Бурмістронка было 13 сыноў і дачок. Мы павядзем гутарку ў асноўным пра дзяцей яго другой жонкі Праскоўі. Дачкі Хадося і Сафія нарадзіліся ў 1905 і 1907 гадах. У 1909-м з'явіўся на свет Уладзімір, праз тры гады - Павел, яшчэ праз пяць - Міхаіл. Даты нараджэння Мікалая адрозніваюцца. У адным выпадку згаданы 1915-ты, у другім - 1920-ты. Дарэчы, бацька памёр досыць маладым - у 1921-м, калі яму было ўсяго 39 гадоў, таму ўсе клопаты па выхаванні дзяцей ляглі на плечы Праскоўі Дзям'янаўны.

Прайшоўшы ў 1934 годзе навучанне ў 2-м асобным радыёбатальёне (Смаленск), Уладзімір Бурмістронак камандаваў аддзяленнем у адной з вайсковых частак. У тым жа годзе ён стаў каптэнармусам кароткатэрміновых курсаў, а пазней - 78-га кавалерыйскага ўзвода рабоча-сялянскай міліцыі ў Магілёве. Затым служыў там жа міліцыянерам. У 1937 - 1938 гг. быў курсантам 15-й Мінскай школы РСМ НКУС БССР. Далей яго служба праходзіла ў Магілёве. Быў участковым інспектарам 1-га гарадскога аддзялення міліцыі, праз некалькі месяцаў прызначаны памочнікам упаўнаважанага крымінальнага вышуку. У 1939-м ён ужо оперупаўнаважаны. Апошняе перадваеннае прызначэнне адбылося ў сакавіку 1941 года - старшы оперупаўнаважаны аддзела крымінальнага вышуку ўпраўлення РСМ Магілёўскай вобласці. Дарэчы, гэтая пасада цалкам супадае з той, якую займаў Уладзімір Бурмістронак, што ваяваў у батальёне міліцыі. Гэта яшчэ раз пацвярджае, што перад намі адзін і той жа чалавек.

Павел і Вера Бурмістронкі

Як распавядае Галіна Паўлаўна Багатка, яе бацька заўсёды цягнуўся за старэйшым братам. І пагоны надзеў па яго парадзе. Жонку Павел знайшоў у Чашніцкім раёне. У вайсковай частцы, дзе служыў, яму запала ў душу Вара, якая працавала там поварам. Неўзабаве маладыя пажаніліся. Галіна, якая нарадзілася за два гады да пачатку вайны, - іх другое дзіця. Жонка заўсёды ішла за мужам, куды б яго ні закідвала служба. Аднак восенню 1940 года Павел адвёз жонку, цяжарную трэцім дзіцём, да сваёй маці, у вёску Валоўніца, што ў Бярэзінскім раёне. Мясцовыя чамусьці сталі клікаць маладую жанчыну Верай. З часам яна так прывыкла да гэтага імя, што пасля вайны, атрымліваючы дакументы замест згарэлых, запісалася менавіта так.

- Калі яны расставаліся, тата абяцаў неўзабаве забраць сям'ю да сябе. У 1941 годзе ён павінен быў скончыць Мінскую школу міліцыі імя М. Фрунзэ. У практычным падраздзяленні яму нібыта абяцалі даць кватэру. Аднак гэтым планам перашкодзіла вайна. Мама так і не зразумела, як яму ўдалося ў апошнія дні чэрвеня прыйсці ў вёску, каб развітацца. Ён забег на некалькі хвілін. Тады ж упершыню ўзяў на рукі сямімесячнага сына Толю. Тата нібы адчуваў, што яго сям'і можа пагражаць бяда, таму сказаў жонцы, каб называла не яго прозвішча - Бурмістронак, а сваё дзявочае - Астапчык. Потым абняў маму, мяне, сястру, брата і паспяшаўся з таварышам даганяць сваё падраздзяленне, - успамінаючы апошняе спатканне з бацькам, Галіна Паўлаўна ледзь стрымлівае слёзы.

Супрацоўнікі і курсанты Мінскай школы міліцыі атрымалі загад поўным складам адступаць да Магілёва. Ад дарогі паміж сталіцай і абласным цэнтрам да вёскі Валоўніца - менш за 15 кіламетраў. Магчыма, Павел развітваўся з сям'ёй з дазволу кіраўніцтва. А з братам Уладзімірам сустрэўся, хутчэй за ўсё, ужо ў міліцэйскім батальёне Канстанціна Уладзімірава.

Да вайны Уладзімір Піліпавіч жыў з сям'ёй у Магілёве. Ён быў шчаслівы ў шлюбе. Вельмі любіў жонку Марыю, пра прыгажосць якой яшчэ доўга ўспаміналі ў вёсцы. У пары падрасталі сын і дачка. У чэрвені 1941-га старэйшы Бурмістронак насіў званне сяржанта, якое атрымаў, як сведчыць асабістая справа, у 1939-м. Захаваўся і загад ад 3 чэрвеня 1941 года, падпісаны наменнікам начальніка АК УНКУС Магілёўскай вобласці па кадрах малодшым лейтэнантам дзяржбяспекі Крыловым, згодна з якім старэйшы оперупаўнаважаны АКВ упраўлення міліцыі сяржант міліцыі Бурмістронак У. П. лічыўся ў чарговым адпачынку з 28 мая па 27 чэрвеня 1941 года. Лейтэнантам ён стаў пазней - у лютым 1943-га, калі быў начальнікам асобага аддзела партызанскага атрада № 20.

Пасля нападу Германіі на Савецкі Саюз Уладзіміра Піліпавіча з гэтага самага адпачынку адклікалі, і ён змагаўся з акупантамі ў групе першага гарадскога аддзялення міліцыі, якой кіраваў разам з Ільёй Галкоўскім. Дарэчы, пад кіраўніцтвам Ілы Іванавіча Бурмістронак служыў да свайго апошняга перадваеннага прызначэння. Намаганнямі групы былі вылічаны і абясшкоджаны сем сігнальшчыкаў і больш за 20 дыверсантаў. Акрамя таго, людзі ў пагонах займаліся і ўмацаваннем Магілёва.

„Повторное"

ПАСВЕДЧАННЕ АБ ШЛЮБЕ
СВИДЕТЕЛЬСТВО О БРАКЕ

Грамадзянін / Гражданин Бурмистронок Владимир Филиппович (прозвішча, імя і імя па бацьку — фамилия, имя и отчество)
1909 года нараджэння / года рождения, Березница Березинского р-на Минской обл. (месца нараджэння — место рождения)
і грамадзянка / и гражданка Нестерович Татьяна Маркиановна
1923 года нараджэння / года рождения, Нестеровка Березинского р-на Минской обл.
уступілі ў шлюб / вступили в брак 19/VII-1945 г. девятнадцатого июля одна тысяча девятьсот сорок пятого года

аб чым у кнізе запісаў актаў грамадзянскага стану аб шлюбе / о чем в книге записей актов гражданского состояния о браке 1945 года июля месяца 19 числа зроблен адпаведны запіс за / произведена соответствующая запись за № 26
Пасля рэгістрацыі шлюбу прысвоены прозвішчы: / После регистрации брака присвоены фамилии: мужу Бурмистронок, жонцы / жене Бурмистронок
Месца рэгістрацыі / Место регистрации: Бюро ЗАГС Березинского р-на Минской обл.
Дата выдачы 14 сентября 1971 г.
М. П.
І-ПЯ № 008388
Загадчык бюро запісаў актаў грамадзянскага стану / Заведующий бюро записей актов гражданского состояния

Магілёўскі пісьменнік-гісторык Мікалай Барысенка піша ў сваёй кнізе «Дняпроўскі рубеж: трагічнае лета 1941-га»: «Штодня на будаўніцтва абарончых збудаванняў на ўскраіны горада выходзіла 10 - 15 тысяч чалавек. Частку з іх арганізоўваў і накіроўваў на працу абласны ваенны камісарыят, а частка збіралася работнікамі міліцыі непасрэдна на вуліцах горада. Былы начальнік 1-га аддзялення міліцыі Магілёва І. І. Галкоўскі ўспамінаў: «Даводзілася ўдзельнічаць у мабілізацыі насельніцтва на будаўніцтва абарончых умацаванняў, і трэба сказаць, што большасць ішло добраахвотна. У мяне быў штаб з 16 чалавек. Сустракаючы людзей на Першамайскай вуліцы, мы казалі: «Таварышы, давайце на абарончыя збудаванні». Збіралі чалавек па 500 - 700, вялі іх у раён Пашкава, цаглянага завода. Тут капалі равы».

Ў шэрагах батальёна Уладзімірава

Што рабіў да вайны Міхаіл Бурмістронак, якім чынам трапіў у акружаны Магілёў і як сустрэўся са старэйшымі братамі, цяпер, хутчэй за ўсё, усталяваць немагчыма.

Пытанні, пытанні, пытанні...

Пра тое, што адбывалася пасля 11 чэрвеня 1941 года, калі па ініцыятыве абласнога УНКУС быў сфармаваны міліцэйскі батальён, на чале якога стаў Канстанцін Уладзіміраў, У. Бурмістронак, які камандаваў у падраздзяленні ўзводам, распаўсюджвацца не любіў. «Лепш прамаўчаць», - нярэдка паўтараў ён дачцэ Раісе. Практычна ўсё, што ведае пра ваенныя подзвігі бацькі, яна запазычыла з больш позніх апавяданняў маці або ўрыўкаў размоў старэйшых.

- Цесць пра вайну не хацеў успамінаць. Я гэта заўсёды спісваў на выдаткі яго прафесіі: аператыўнікі, як правіла, немнагаслоўныя. Мне рэдка ўдавалася разгаварыць яго. Заўсёды пачынаў здалёк, з апавяданняў, як партызаніў мой бацька. Тады ён мог хоць штосьці сказаць пра батальён Уладзімірава. Нямецкі агонь па міліцэйскіх пазіцыях быў такім бязлітасным, што Уладзімір Піліпавіч нават не думаў, што з такога пекла можна выбрацца. Калі кананада сціхала, некаторы час вакол стаяла цішыня. Здавалася, не ацалеў ніхто. Потым адзін заварушыцца, другі... Значыць, жывыя! - дзеліцца Іван Коваль.

Ва ўспамінах ацалелыя байцы міліцэйскага батальёна называюць свайго калегу ў асноўным толькі па прозвішчы - Бурмістронак. Магчыма, таму дзеянні абодвух братоў аднеслі на рахунак аднаго Уладзіміра. Аднак не менш адважна дзейнічаў і Павел. Быў некалькі разоў паранены. Трэцяе раненне, атрыманае ў апошняй атацы, стала для яго смяротным.

Уладзімір не ўтойваў праўды пра гібель Паўла ад сваёй сям'і і суседзяў. Аднак папярэдзіў, каб тыя не прагаварыліся ўдаве: маўляў, такая навіна можа падкасіць Веру, а ёй трэба выстаяць у цяжкі ваенны час і падняць дзяцей. Але чуткі да яе ўсё ж дайшлі. А потым паступіла і афіцыйная інфармацыя.

Пры гэтым статус Паўла Бурмістронка вызначыць няпроста. Уладзімір, які яго хаваў, ведаў, што ён загінуў. Менавіта гэта Уладзімір Піліпавіч і напісаў у анкеце, якая знаходзіцца ў яго асабістай справе. Аднак, хутчэй за ўсё, даказаць гэта не змог. У той жа асабістай справе захоўваюцца запыты, якія накіроўваліся ў адзін з маскоўскіх архіваў у 1955 годзе. Адказ катэгарычны: «Сярод страт не лічыцца. Прапаў без вестак». Гэта ж пацвярджаюць і дакументы, якія можна ўбачыць на сайце «Памяць народа». Адзінае, што ў іх удакладнена - сувязь страчана ў пачатку вайны.

- Не так даўно жонка майго старэйшага сына, якая ездзіла на экскурсію ў Магілёў, вярнулася ў Мінск з навіной, што знайшла магілу майго бацькі. Маўляў, там ёсць нейкі мемарыяльны комплекс, на плітах якога выбіта яго прозвішча, - дзеліцца Галіна Багатка.

Аказалася, што гаворка ідзе пра... Буйніцкае поле. У сярэдзіне ўсталяванай там капліцы сапраўды ёсць спіс загінуўшых пры абароне Магілёва, чые імёны зараз вядомыя. І там сапраўды значыцца П. Бурмістронак. Аднак яго магілы там няма. Як прозвішча чалавека, які афіцыйна лічыцца без вестак прапаўшым, аказалася сярод афіцыйна загінулых і ці пра аднаго і таго ж чалавека ідзе размова - пытанні, адказ на якія «НС» пакуль знайсці не можа.

Існуе і яшчэ адна загадка, якая не дае спакою. Павел у дакументах, якія захоўваюцца на сайце «Памяць народа» і ў архіве Бярэзінскага раённага камісарыята, праходзіць як радавы. Аднак на адзінай фатаграфіі, якая засталася на памяць пра бацьку ў Галіны Багаткі, на пятліцах лёгка разгледзець чатыры трыкутніка, якія насілі старшыны. Гэта значыць, ён меў званне толькі на прыступку ніжэй, чым Уладзімір, які займаў не апошнюю пасаду ў абласным УУС. У той жа час у спісе байцоў батальёна міліцыі, які размешчаны на сайце Магілёўскага аблвыканкама, старшыной лічыцца... Уладзімір Бурмістронак. Зноў з двух братоў зрабілі аднаго? Так можа, радавы - гэта званне трэцяга брата, Міхаіла?

Галіна Паўлаўна Багатка

На жаль, яго лёс вядомы менш за ўсё. Па словах пляменніц, пасля акружэння ён ваяваў у Чырвонай Арміі. Калі вайна скончылася, прыязджаў да Уладзіміра. У асабістай справе старэйшага Бурмістронка ўдалося адшукаць фразу: «З'ехаў на Данбас, дзе, відаць, памёр». На жаль, ні ў Бярэзінскім ваенкамаце, ні на сайтах «Подзвіг народа», «Памяць народа» і «Мемарыял» не змагла знайсці ніводнага дакумента, які б пацвярджаў ці абвяргаў, што ён наогул змагаўся на палях Вялікай Айчыннай вайны.

Сям'я герояў

А ці існаваў на пачатак вайны лейтэнант Бурмістронак? Цяпер адказаць на гэтае пытанне вельмі складана. Быў яшчэ і брат Мікалай. Пляменніцы практычна нічога пра яго не ведаюць, бо яго не стала яшчэ ў 1945-м.

- Бацька не любіў 9 Мая. Для яго гэта было не свята Перамогі, якую ён усімі сіламі набліжаў, а дзень жалобы. Чула, што дзесьці ў Германіі хтосьці блізкі яму загінуў менавіта ў гэты дзень. Праўда, тата ніколі пра гэта не гаварыў, - успамінае Раіса Уладзіміраўна.

Уладзімір Піліпавіч практычна нічога не піша пра Мікалая ў аўтабіяграфіі. Ёсць толькі радок у анкеце - «загінуў на франтах Айчыннай вайны». Крыху прыадчыняюць заслону таямніцы дакументы, размешчаныя на сайце «Памяць народа».

Мікалай Піліпавіч служыў у Чырвонай Арміі ў 1937 - 1939 гадах. Якое тады насіў званне - невядома. У многіх дакументах значыцца, што на Вялікую Айчынную яго заклікаў у 1941-м Бярэзінскі РВК, а ў адным з узнагародных лістоў паказаны месяц, калі гэта здарылася, - снежань. Што рабіў ён першыя паўгода, пакуль сказаць складана.

Наступныя звесткі датуюцца пачаткам 1944-га. «Падчас наступу на населены пункт Чырык-2 Джанкойскага раёна Крымскай АССР, дзейнічаючы смела і рашуча, яго ўзвод абыходным манёўрам зайшоў праціўніку ў фланг, адным з першых уварваўся ў вёску і завалодаў заходняй яго ўскраінай. Пры гэтым знішчана звыш 30 нямецка-румынскіх афіцэраў». За гэты подзвіг Мікалай Піліпавіч прадстаўлены да ордэна Чырвонай Зоркі. На жаль, званне Бурмістронка і тут не паказана.

Раіса Уладзіміраўна Коваль з унукам Аляксандрам

Сакавіком 1945-га датуюцца яшчэ два ўзнагародных ліста. Тут ужо відавочна, што Мікалай Піліпавіч лейтэнант і камандуе стралковай ротай 448-га стралковага палка.

«Таварыш Бурмістронак у баях з нямецкімі захопнікамі за населены пункт *(на жаль, назва не разборліва. -* **Аўт.**) 10.02.1945 умела кіраваў ротай у баі, у выніку рашучай атакі праціўнік быў выбіты з населенага пункта, не нясучы пры гэтым ніякіх страт…» - чытаем на сайце «Памяць народа». За гэтую бітву афіцэр таксама прадстаўлены да ордэна Чырвонай Зоркі.

Праз месяц - яшчэ адзін подзвіг. «У баях на подступах да населенага пункта Грос-Клюсаў 4.03.1945 смела і рашуча атакаваў роты праціўніка, выбіў праціўніка з траншэі, пераследуючы адступаўшага праціўніка, які ўварваўся ў населены пункт і ачысціў яго ад праціўніка», - распавядае сайт «Памяць народа». У гэтым баі Мікалай Бурмістронак атрымаў трэцяе з вядомых нам раненняў (да гэтага 8 красавіка і 20 верасня 1944 года). Аднак на гэты раз пашкоджанні аказаліся несумяшчальныя з жыццём. 5 сакавіка 1945 года афіцэра не стала. Да ордэна Айчыннай вайны ІІ ступені ён прадстаўлены пасмяротна. Яго пахавалі ў нямецкай вёсцы Забес.

Хутчэй за ўсё, Мікалай не быў жанаты, бо па ўсіх дакументах праходзіць толькі яго маці - Праскоўя Дзям'янаўна. Аднак напрыканцы вайны не было ў жывых і яе. Таму магчыма, што праз два месяцы, у дзень усеагульнай радасці, вестку пра яго смерць атрымаў брат Уладзімір.

Дарэчы, Уладзімір, Павел, Міхаіл і Мікалай - яшчэ не ўсе героі сям'і Бурмістронкаў. Абодвух сыноў страціў на вайне іх старэйшы брат па бацьку Іван Піліпавіч. Ён і сам змагаўся з нямецка-фашысцкімі захопнікамі, але ацалеў. Пётр Іванавіч абараняў горад на Няве, яго дзеянні адзначаны медалём «За абарону Ленінграда». У кастрычніку 1943-га (яму было ўсяго 23) хлопец атрымаў асколачныя раненні. Праз два дні яго не стала. Пахаваны на Піскароўскіх могілках у Санкт-Пецярбургу. Пра лёс яшчэ аднаго сына Іван Піліпавіч так нічога і не даведаўся - той прапаў без вестак.

- Дзядзька не знаходзіў сабе месца да канца жыцця. Так і казаў, што лепш бы сам замест сыноў у зямлю лёг, - распавядае Галіна Паўлаўна Багатка.

Гору няма канца

Пасля гібелі міліцэйскага батальёна Уладзімір Бурмістронак, нягледзячы на раненні, не вярнуўся дадому, а пайшоў выганяць ворага з роднай зямлі. Праз некалькі дзён трапіў да народных мсціўцаў. Яго паслужны спіс сведчыць, што з ліпеня 1941 года па сакавік 1942-га ён разам з Ільёй Іванавічам Галкоўскім (вось ужо жыццё звязала гэтых двух супрацоўнікаў!) арганізоўваў партызанскі рух на Магілёўшчыне.

Неўзабаве Уладзімір Піліпавіч страціў сям'ю. Нямецкая бомба трапіла ў дом, дзе жылі Марыя з дзецьмі. Жонка і дачка загінулі, а сын у той момант дзесьці гуляў. Суседзі распавялі, што хлапчук каля тыдня прыходзіў на папялішча. На жаль, ніхто не прытуліў яго. А потым ён знік. Няшчасны бацька да канца дзён шукаў сына - ездзіў у Магілёў, пісаў у дзіцячыя дамы, у архівы...

- Стрыечныя сёстры і зараз раяць мне працягнуць пошукі старэйшага брата. Але столькі вады ўцякло… - наракае Раіса Коваль.

Калі Уладзімір ужо ваяваў у партызанскім атрадзе № 20, народныя мсціўцы вынеслі смяротны прысуд яго аднавяскоўцу, з-за даносу якога загінула нямала людзей. Прыводзіў прысуд у выкананне ў тым ліку і Уладзімір. Жонка здрадніка паклялася адпомсціць: «Наша кроў пралілася - пральецца і ваша, Бурмістронкі». Неўзабаве немцам стала вядома, што ў Праскоўі два сыны змагаюцца ў Чырвонай Арміі, а адзін - у партызанах. Яе дачку Хадосю, муж якой таксама ваяваў, перад расстрэлам прымусілі выкапаць магілу для сябе і дваіх яе дзяцей, малодшаму з якіх было ўсяго некалькі тыдняў. Потым закатавалі пасынка Мікіту (сына Піліпа ад першага шлюбу). Дарэчы, менавіта яго ўнучка выпадкова прачытала ў «НС» артыкул «Там, дзе ручай у цішы світанак сустракае...». Пазней у Праскоўі не вытрымала сэрдца, і яна памерла. А сям'я Паўла ацалела. У «расстрэльным» спісе была і Вера, але калі да яе падышоў немец, яна, успомніўшы наказ мужа, назвалася Астапчык.

З вайны Уладзімір Бурмістронак вярнуўся зусім другім чалавекам - стаў замкнёным. Аднак цяжкі душэўны стан не адбіўся на яго прафесійнай дзейнасці. Ён змагаўся са злачыннасцю гэтак жа адважна, як і з нямецкімі захопнікамі. У маі мінулага года «НС» падрабязна распавяла пра службовыя заслугі афіцэра. Ён звольніўся з органаў унутраных спраў па стане здароўя ў званні маёра. Потым працаваў старшынёй райспажыўсаюза, сельпо, а таксама рэвізійнай камісіі. На апошняй пасадзе скрупулёзна знаходзіў кожную страчаную капейку.

У ліпені 1945 года Уладзімір Піліпавіч стварыў другую сям'ю. З жонкай Таццянай гадаваў чацвярых дзяцей. Дарэчы, дачок назваў гэтак жа, як і яго брат Павел - Галіна і Раіса. Але жорсткі лёс распарадзіўся так, што дачка аднаго - Раіса Паўлаўна і другога - Галіна Уладзіміраўна памерлі ў дзяцінстве.

...Пакуль, напэўна, адназначна сказаць немагчыма, колькі ж Бурмістронкаў змагалася ў шэрагах батальёна Уладзімірава. Калі матэрыял рыхтаваўся да друку, стала вядома пра артыкул з часопіса «Савецкая міліцыя», які распавядае яшчэ і пра курсанта Мінскай школы міліцыі старшыну Анатоля Паўлавіча Бурмістронка. Пакуль відавочны толькі той факт, што ў даследчыкаў атрымаўся зборны вобраз байца-героя. І наогул у справе пра легендарны батальён нямала белых плям. Магчыма, праца, якую вядуць сучасныя даследчыкі, значна паменшыць іх колькасць.

«НС» працягне сачыць за развіццём падзей.

Вольга КАЗДЗЕРКА.
Фота аўтара, з сямейных архіваў Р. У. КОВАЛЬ і Г. П. БАГАТКІ.